

Strategische Agenda Regio Amersfoort 2015-2018

Inleiding

De strategische agenda is de basis voor de werkzaamheden van het Bureau Regio Amersfoort. Bij elke nieuwe strategische agenda komt de regio weer voor nieuwe keuzes te staan. De capaciteit van BRA heeft, zoals bij elke organisatie, grenzen. Een deel van het werk ligt min of meer vast, bijvoorbeeld het nakomen van soms langlopende afspraken met andere partijen (VERDER, convenant bedrijventerreinen). Dat betekent dat de flexibele ruimte beperkt is en het daarom des te belangrijker is om te bekijken hoe deze ruimte wordt ingezet. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op en als regio moet daar goed op worden ingehaakt: waar willen we over een aantal jaar zijn, wat vinden wij belangrijk? Overigens is het uiteraard niet zo dat samenwerking alleen kan door tussenkomst van BRA Samenwerking kan ook op kleinere schaal door een paar gemeenten of door een van de gemeenten worden opgepakt. Toch blijkt dat in sommige gevallen de onafhankelijkheid van BRA er voor zorgt dat in de regio echt stappen kunnen worden gezet.

Kort gezegd geldt dat via de samenwerking in Regio Amersfoort:

- de schaalgrootte/massa van gemeenten vergroot wordt waardoor meer invloed kan worden uitgeoefend.
- kennis en expertise wordt uitgewisseld, zodat de aanwezige capaciteit optimaal wordt benut.
- Voor meer efficiency en effectiviteit gezorgd wordt en innovatie wordt bevorderd.
- en samenhang in de regio vergroot wordt door opgaven onderling af te stemmen.

Financiën en capaciteit

Het budget van BRA is momenteel ongeveer € 750.000. Een deel van dit budget gaat op aan vaste lasten, algemene uren en projecten die reeds zijn opgestart. Het overige deel is nog vrij besteedbaar. Daar wordt jaarlijks over besloten. Extra geld kan direct worden geïnvesteerd in projecten (directe kosten of uren), omdat de vaste lasten al worden betaald.

De formatie van BRA bedraagt ongeveer 5 f.t.e. Een deel van deze capaciteit is/wordt ingevuld door detacheringen vanuit de deelnemende gemeenten (Leusden, Soest en Amersfoort). Op deze manier is een organisch - in samenstelling wisselend - team gevormd.

Proces Strategische Agenda 2015-2018

Het proces om te komen tot een nieuwe strategische agenda is vastgesteld door BORA. Naar aanleiding van de raadsledenbijeenkomst in april 2014 is besloten om ook de gemeenteraden te betrekken bij het proces. De volgende stappen worden doorlopen:

1. De huidige strategische agenda is geanalyseerd: wat is gelukt, wat is blijven liggen, wat is afgevallen (en waarom).
2. De analyse is voorgelegd aan de 'buitenwereld': met informatie van de partners is de analyse aangevuld.
3. Bovenstaande informatie leidt tot een memo (dit document met bijlagen) dat het startpunt is voor de reis langs de verschillende gemeenteraden. De gemeenteraden krijgen de gelegenheid om aan te geven welke onderwerpen zij belangrijk vinden, accenten te leggen, onderwerpen aan te vullen etc.
4. Alle opgehaalde informatie wordt in een collegeconferentie voorgelegd aan de colleges: doel is om daarin vorm te geven aan de inhoud van de agenda.
5. De definitieve strategische agenda wordt ter vaststelling voorgelegd aan de verschillende colleges.
6. De strategische agenda wordt per thema vertaald in een uitvoeringsagenda die wordt bewaakt en uitgevoerd via de betreffende Bestuurlijke en Ambtelijke Overleggen.

Programma bijeenkomst gemeenteraden

Burgemeester Van de Groep bezoekt samen met de regiosecretaris Karla Oosting alle gemeenteraden. De burgemeester van de ontvangende gemeente is in principe ook aanwezig. Het programma van de bijeenkomsten bestaat uit een interactief "regio-spel" waarin de raadsleden gevraagd worden input te leveren.

Van de kaart van de regio is een spelbord gemaakt, op dat spelbord is met symbolen een groot aantal onderwerpen die spelen in de regio aangegeven. Ook kunnen raadsleden onderwerpen die nu niet genoemd zijn opvoeren. Alle aanwezige raadsleden krijgen fiches, waaronder 1 van goud. Deze fiches kunnen de raadsleden inzetten op het spelbord bij die onderwerpen die zij belangrijk vinden.

Het gouden fiche wordt ingezet op het onderwerp dat het raadslid het meest belangrijke onderwerp voor de regio vindt. Wanneer niet alle fiches worden ingezet, dan kan dat worden gezien als een bezuiniging. De raadsleden krijgen echter ook de mogelijkheid om extra fiches bij te 'kopen' en in te zetten. Dat betekent dan dat het raadslid bereid is om namens de eigen gemeente meer geld in te zetten voor de regionale samenwerking!

Uiteindelijk moet uit het spel blijken welke onderwerpen per gemeente belangrijk worden gevonden; dat geeft richting aan de collegeconferentie.

De volgende onderwerpen zijn op het spelbord opgenomen:

Algemene onderwerpen

- **Regioprofilering**

Onder regioprofilering wordt verstaan de promotie van de Regio Amersfoort naar buiten toe. Het is een belangrijk en actueel onderwerp. Bij regioprofilering gaat het om het trekken van bewoners, bedrijven en bezoekers naar de regio, maar ook om ze (langer) in de regio te houden. In de Regio Amersfoort functioneert de website regioamersfoort.nl als een portal voor de genoemde doelgroepen.

- **Samenwerking voorzieningen**

Op dit moment wordt nog niet regionaal samengewerkt op het gebied van voorzieningen. Samenwerking kan wel mogelijkheden bieden, zoals het realiseren van een beter voorzieningenniveau (in omvang of spreiding) in de regio of het besparen van geld.

Economische zaken

- **Regionaal accountmanagement**

Doel van dit thema is het bestaande bedrijfsleven in de Regio Amersfoort behouden voor de regio door optimale dienstverlening en accountmanagement aan te bieden. Goede profilering is daarbij belangrijk. Regio Amersfoort is een goed bereikbare regio met een uitstekend vestigingsklimaat voor bedrijven!

- **Acquisitie**

Groei van de economie kan ook worden bewerkstelligd door actief bedrijven van buiten de regio te trekken. Een goed regionaal acquisitiebeleid met uitvoeringsplan kan daar aan bijdragen.

- **Duurzame werklocaties**

Zonder kwalitatief hoogwaardige, bereikbare en goed gesegmenteerde werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en informele locaties/werken in de wijk) kan de Regio Amersfoort geen stevige impuls geven aan de regionale economische ontwikkeling. Ook moet kwantitatief voldoende bedrijventerrein beschikbaar zijn: een goede fasering is opgenomen in het Convenant Bedrijventerreinen. Het is belangrijk om ondernemers passende ruimte te bieden. Investeren in het verbeteren van de (beeld)kwaliteit van werklocaties is een belangrijk voor een sterke economische Regio Amersfoort. De gemeenten moeten elkaar niet willen beconcurreren, maar door afstemming en gezamenlijk economisch beleid voor de hele regio juist eenheid uitstralen.

- **Detailhandel**

Het onderwerp detailhandel is erg actueel: op landelijk niveau wordt gewerkt aan een Retailagenda. Regionaal biedt het onderwerpen ook mogelijkheden. Dat kan variëren van elkaar informeren tot het opstellen van een regionale beleidsvisie.

- **Onderwijs en arbeidsmarkt**

Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is essentieel. Deze relatie moeten we versterken, als economische randvoorwaarde: voorzien in behoeften bedrijfsleven en benutten human capital. Vanuit de overheid kan, samen met het bedrijfsleven en onderwijspartijen, de economische invalshoek van arbeidsmarktbeleid worden ingebracht, in samenhang met de sociale invalshoek waar vanuit het sociaal domein aan wordt gewerkt.

Ruimte & Wonen

Ruimte

- **Regionale ruimtelijke visie**

In het Convenant Woningbouwprogrammering is afgesproken dat, ter voorbereiding op de herijking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (of de provinciale Omgevingsvisie), een regionale ruimtelijke visie ontwikkeld wordt. Aanleiding is het woningmarktonderzoek dat in 2014 is

uitgevoerd door EIB in opdracht van Regio Amersfoort, waaruit bleek dat er op de lange termijn meer vraag naar woningen is dan is voorzien in het aanbod. De regionale visie moet de gewenste ontwikkeling van wonen, economie, groen en verkeer in samenhang bezien. Doel is het blijven van een aantrekkelijke regio.

- **Vitaal landelijk gebied**

Het BORW wil zich in de regionale samenwerking voor het landelijk gebied richten op 3 speerpunten.

Ten eerste is dat de vrijkomende agrarische bebouwing. De problematiek van leegstand is groter dan het kantorenvraagstuk. Huidige instrumenten van functieverandering en functiewijziging (in combinatie met de ontwikkelingen op de woningmarkt) zijn onvoldoende. Dit vraagt om een ander beleid, andere (veelzijdige?) aanpak.

Ten tweede gaat het om het actief aan de slag gaan met uitnodigingsplanologie in de brede zin van het woord. Initiatieven van ondernemers, landgoedeigenaren en burgers moeten gezien worden als kansen om de vitaliteit van het landelijk gebied te versterken, waarbij de rol van de overheid verandert naar een meer participerende en minder sturende rol.

Het derde speerpunt is de relatie stad-platteland, waarbij het bijvoorbeeld gaat om regionaal voedsel, het beleven van de groene omgeving en zorg in het buitengebied.

Voor al deze speerpunten is samenwerking binnen de gemeenten van de regio nodig, maar ook met de provincie en samen met de andere partners verbonden aan de gebiedscoöperatie O-gen.

Wonen

- **Regionale woonruimteverdeling**

In 2014 is het Convenant Woonruimteverdeling ondertekend door 7 gemeenten en 7 corporaties en is het regionale systeem hiervoor ingevoerd. Woningzoekenden hoeven zich nu nog maar 1 keer in te schrijven voor een woning in 1 van de gemeenten. Momenteel wordt regionaal bekeken op welke wijze de nieuwe Huisvestingswet (die in 2015 van kracht is geworden) geïmplementeerd kan worden. De huidige verordeningen komen per 1 juli 2015 te vervallen. Gemeenten moeten voor die tijd bepalen of zij nieuwe verordeningen vaststellen of niet. Voor die keus moet regionaal draagvlak zijn en het kan consequenties hebben voor bijstelling van het regionale systeem. In het Convenant is afgesproken dat de werking van het regionale systeem in 2016 wordt geëvalueerd.

- **Voldoende sociale huurwoningen**

Er bestaat zorg bij de gemeenten of er in de komende Om tot een door corporaties en gemeenten gedeeld inzicht te komen in de opgave op het gebied van sociale huurwoningen in alle regiogemeenten wordt momenteel onderzoek verricht door SWEV en Regio Amersfoort samen. Mogelijk vloeit hier de wens tot regionale acties of afspraken uit voort. De vraag naar sociale huurwoningen loopt de komende jaren mogelijk nog op, omdat de gemeenten in Regio Amersfoort een forse taakstelling hebben voor het huisvesten van vergunninghouders. Samen zoeken naar oplossingen en samen een lobby richting rijk en provincie voeren kan een belangrijke bijdrage aan de oplossing bieden.

- **Woningbouwprogrammering**

In het woningmarktonderzoek is naar voren gekomen dat het goed is de woningvraag binnen de regio op te vangen (oa economisch belang en van belang voor de prijzen van woningen). De ontwikkeling van vraag en aanbod op termijn kent een grote bandbreedte. Het is daarom van belang dit goed te monitoren, zodat we weten of er meer ruimte voor woningbouw gevonden moet worden. Jaarlijks komt het Platform woningmarkt bij elkaar, dat als doel heeft de ontwikkeling van vraag en aanbod op de woningmarkt in Regio Amersfoort te bespreken en kennis te delen over trends en woonpreferenties. In het Platform participeren gemeenten, corporaties, projectontwikkelaars, makelaars, beleggers, de Vereniging Eigen Huis, de woonadviescommissies en de provincie Utrecht.

- **Wonen en zorg**

Op het gebied van zorg verandert er veel de komende jaren. Dit heeft ook gevolgen voor het wonen. Ouderen zullen langer thuis blijven wonen en minder snel in verzorgings- en verpleeghuizen terecht komen. Vraag is wat dit betekent voor de woningmarkt in de regio?

Kennisuitwisseling tussen gemeenten is hierin in ieder geval waardevol en daarnaast kan het zo zijn dat gemeenten elkaar kunnen helpen in het invullen van de vraag naar woonruimte. Een gezamenlijke bewustwordingscampagne voor ouderen met als doel ouderen bewust te maken van het feit dat ze langer zelfstandig moeten blijven wonen en van wat er dan in en om huis aangepast zou moeten/kunnen worden, kan ook een mogelijke actie zijn.

Sociaal Domein

- **Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie**

Efficiency in ondersteunende processen draagt bij aan betaalbare zorg voor de inwoners uit onze regio. Gezamenlijke uitvoering geeft een hogere kwaliteit en is goedkoper ten opzichte van lokale uitvoering: door meer 'volume' kunnen werkprocessen beter gestandaardiseerd worden. Als gastheer voert gemeente Amersfoort op dit moment een aantal ondersteunde processen voor de regiogemeenten uit zoals zorginkoop, ICT en administratie. De regio staat voor de opgave om de huidige gezamenlijke uitvoeringsorganisatie door te ontwikkelen en efficiënter te maken. Dit vraagt met name om zowel afstemming en overleg op beleids- als operationeel niveau.

- **Sociale teams: van elkaar leren**

In de regio hebben alle gemeenten ervoor gekozen om te werken met sociale teams. Deze sociale teams zijn per definitie lokaal: 'lokaal doen wat lokaal kan'. De regio biedt echter wel een platform om te leren van elkaars ervaringen. Iedere gemeenten ervaart dat het tijd en investering vergt om de sociale teams optimaal te laten functioneren. Een regionale leeromgeving kan deze ontwikkeling op een effectieve manier ondersteunen. Dit kan over praktische onderwerpen gaan zoals ICT en het opmaken van beschikkingen, maar ook over inhoudelijke onderwerpen zoals casuïstiekbespreking en het optimaliseren van de integrale toegang van gemeenten.

- **Zorgtoerisme voorkomen**

Met de decentralisaties in het sociaal domein zijn gemeenten voor een belangrijk deel verantwoordelijk geworden voor wonen en zorg. Als de ene gemeente meer/ betere/ goedkopere woon- en zorgvoorzieningen heeft dan de ander, is verhuizen een reële optie voor inwoners. Concurrentie tussen gemeenten op woon- en zorgvoorzieningen kan verhuizen bevorderen. Wanneer gezinnen die een groot beroep doen op zorg verhuizen van de ene naar de andere gemeente heeft dat invloed op de budgetten van beide gemeenten (negatief en positief). Samenwerking en afstemming tussen gemeenten kan ervoor zorgen dat het voorzieningenniveau voor de hele regio op een gelijkwaardig niveau is.

- **Jeugd**

De belangrijkste opgave in het sociaal domein is 'jongeren veilig en gezond laten opgroeien', zodat zij zelfstandig kunnen leven en in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Het is daarom belangrijk dat de regionale ontwikkelagenda voor Jeugd zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau wordt uitgevoerd. Zo kan de regio samen met zorgaanbieders tot een aangepaste productindeling komen die aansluit bij een integrale jeugdzorg. Een andere vraag in de regio is hoe een naadloze overgang van inwoners 18-/18+ jaar te organiseren. Ook kan de regio samen met andere Utrechtse regio's komen tot een integrale organisatie van het crisisproces, waaronder één 24/7 uur bereikbaar gemeenschappelijk telefoonnummer voor alle crisis op jeugdgebied. Daarnaast kan de regio de samenwerkingsverbanden met (passend) onderwijs en werk en inkomen versterken. Een andere opgave is het ontwikkelen en realiseren van inzet van begeleide huisvesting van jongeren. Tevens staat de regio voor de vraag hoe de logeerhuizen structureel en efficiënt te organiseren. Voor de aankomende jaren kan de regio samen met de verschillende zorgaanbieders, verzekeraars en andere actoren het integraal zorgaanbod verder doorontwikkelen, waarbij informatie-uitwisseling en afstemming centraal staan.

- **Ouderen**

De regio staat voor een aantal ontwikkelopgaven die de veranderingen omtrent de ouderenzorg met zich meebrengt. Zo kan de regio het arrangement kortdurend verblijf voor ouderen doorontwikkelen. Tevens zijn de regiogemeenten op zoek naar innovatieve vormen van dagbesteding voor ouderen. Daarnaast kan de regio innovatief zijn door te zoeken naar nieuwe mixvormen tussen huishoudelijke hulp, individuele begeleiding en persoonlijke verzorging. Een andere vraag is ook wat er nodig is om ouderen langer thuis te kunnen laten wonen. Regionale afstemming en overleggen met verschillende zorgaanbieders, verzekeraars en andere actoren zijn belangrijk om de zorgvernieuwing voor ouderen tot stand te laten komen.

Toerisme & recreatie

- **Toerisme bevorderen**

Uit onderzoek is gebleken dat Regio Amersfoort als toeristisch gebied relatief onbekend is. En dat terwijl de regio zoveel te bieden heeft: een divers landschap met veel mogelijkheden voor fietsen, wandelen en varen en voldoende - afwisselende toeristische trekpleisters. Zoals de historische binnenstad van Amersfoort, het mooie Spakenburg en het nieuwe Nationaal Militair Museum in Soesterberg. Meer toeristen zijn goed voor de economie: alleen al de afgelopen jaren is het aantal banen in de toeristische sector gestegen en ook de inkomsten uit uitgaven door toeristen zijn

gestegen. Om het aanbod te behouden in een sterk concurrerende omgeving werken regiogemeenten en bedrijven en instellingen in de leisure-sector samen om het aanbod te promoten met als doel meer mensen gebruik te laten maken van de toeristische- en vrijetijdsvoorzieningen. Daarbij richten we ons zowel op de eigen inwoners als op het aantrekken van toeristen van buiten de regio (ook internationaal).

- **Zakelijk toerisme**

De zakelijk toeristische sector verdient een aparte benadering. In Regio Amersfoort zijn vergaderingen, congressen, beurzen en andere zakelijke evenementen goed voor 50% van de toeristische bestedingen. Het zakelijk toerisme is zo een belangrijke bron van inkomsten voor veel culturele- en leisure-instellingen waaronder hotels en andere horeca. Bovendien bestaan organisatoren en bezoekers van zakelijke meetings & events voor een belangrijk deel uit de kerndoelgroep van citymarketing Amersfoort: jonge hoogopgeleiden. Ook hier zijn er voldoende mogelijkheden voor cross-selling.

De campagne 'Locatie Amersfoort' heeft inmiddels ruim 100 partners uit de hele regio. De doelstelling was om in 2012 een groei van 5% t.o.v. 2010 te realiseren, ofwel een toename van 62 afgeleide voltijdbanen. Uit onderzoek van Ecorys in opdracht van de Provincie Utrecht blijkt dat het zakelijk toerisme in deze periode in Regio Amersfoort met 13,2% is gegroeid. Ook het aantal banen is daarmee fors toegenomen.

Verkeer & Vervoer

- **Bereikbaarheid OV**

De bereikbaarheid van Regio Amersfoort per openbaar vervoer vraagt voortdurend om aandacht. Zo besteedt de provincie in 2015 het busvervoer opnieuw aan. Zorgpunt is met name of de kleine kernen wel bereikbaar blijven per openbaar vervoer. De gemeenten trekken rondom de aanbesteding gezamenlijk op richting provincie.

Naast het busvervoer vraagt ook het vervoer per spoor om een gecoördineerde regionale inzet. Momenteel is bijvoorbeeld het MIRT-onderzoek voor de Sporendriehoek Hilversum-Harderwijk-Utrecht gaande, dat in het najaar van 2015 moet uitmonden in de start van een MIRT-verkenning. Voor onze regio is van belang dat de kwaliteit van de spoorverbinding Harderwijk-Amersfoort verbetert en dat de spoorverbindingen voor Soest en Baarn goed blijven.

Verder is het van belang om de ontwikkelingen in het goederenvervoer te volgen; als de Noordtak van de Betuwelijn er niet komt, dan slaat dat terug op de spoorlijnen in onze regio en dat staat het spoorboekloos rijden in de weg.

- **Versterken (rijks)wegennetwerk**

Met de uitvoering van het VERDER-pakket in de periode tot 2020 wordt de verkeerssituatie in de regio aanzienlijk verbeterd. Voor het autoverkeer en dan met name voor de rijkswegen is blijvend aandacht nodig, vooral ook voor de verdere toekomst. Het gaat dan bijvoorbeeld om het blijven agenderen van de aanpak van de A27 ten noorden van knooppunt Eemnes (om de verkeersrelaties van Regio Amersfoort met Almere te verbeteren) en om mee te liften in het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam (dat zich richt op de A1 tussen de A10 en knooppunt Hoevelaken).

- **Bereikbaarheid tijdens grote projecten**

Het is van belang dat de regio bereikbaarheid blijft tijdens de uitvoering van wegwerkzaamheden. Onder leiding van de provincie wordt hiervoor samengewerkt door de wegbeheerders van Rijk, provincie en gemeenten (zonder inzet van de regio). Het BOVV bespreekt graag jaarlijks de stand van zaken hierin voor de grote projecten (bijvoorbeeld de aanpak van de westelijke ontsluiting Amersfoort i.r.t. knooppunt Hoevelaken).

- **Verbeteren fietsstructuur**

Een goede fietsstructuur houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Hiervoor is blijvend aandacht nodig. Er is provinciaal budget voor de verbetering van de regionale fietsstructuur. Regio Amersfoort heeft de ingebrachte maatregelen regionaal afgestemd. Voor de verdere uitwerking is ook regionale afstemming gewenst.